

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozsudek pro zmeškání a jak se proti němu bránit

Rozsudek pro zmeškání je jedním ze způsobů, kterým soudy mohou zrychlit a zefektivnit řízení v situaci, kdy je žalovaný v řízení pasivní, nereaguje na výzvy soudu, nebrání se podané žalobě a podobně. V tomto článku se budeme zabývat předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání a způsoby, kterými se lze proti vydanému rozsudku pro zmeškání bránit.

Podmínky pro vydání rozsudku pro zmeškání

Soud může vydat rozsudek pro zmeškání pouze při splnění obecných podmínek řízení dle § 103 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“) a zvláštních podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání stanovených v § 153b OSŘ, kterými jsou:

1. žalovaný bez důvodné a včasné omluvy zmešká první jednání ve věci;
2. žalovanému byly řádně do vlastních rukou doručeny žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů přede dnem, kdy se má jednání konat;
3. žalovaný byl o následcích nedostavení se poučen;
4. žalobce navrhne, aby soud vydal rozsudek pro zmeškání;
5. ve věci lze uzavřít a schválit smír a rozsudkem nedojde ke vzniku, změně, nebo zániku právního poměru mezi účastníky;
6. žalovaným není nezletilý.

Omluva z jednání

Rozsudkem pro zmeškání nelze postihnout žalovaného, který se nemůže jednání ve stanoveném termínu zúčastnit. Pokud se žalovaný z jednání **včas** omluví a **uvede důvod**, pro který se jednání nemůže zúčastnit, soud **nemůže** rozhodnout rozsudkem pro zmeškání.

Za včasnou se považuje omluva, která je soudu doručena před zahájením jednání, a to jakýmkoliv způsobem (písemně, ústně, osobně). Omluva musí být odůvodněná, přičemž typickým důvodem pro omluvu z jednání může být např. nemoc žalovaného. Žalovaný by si měl vždy ověřit, zda soud jeho omluvu posoudil jako důvodnou a nehrozí vydání rozsudku pro zmeškání.

Řádné doručení

Rozsudek pro zmeškání nelze vydat ani v případě, že žalovanému nebyla doručena žaloba a předvolání alespoň 10 dní přede dnem konání jednání. Je třeba upozornit, že zákon u žaloby a předvolání **nevylučuje** možnost náhradního doručení. Žaloba i předvolání tak mohou být řádně doručeny na základě fikce doručení v důsledku nevyzvednutí zásilky či datové zprávy dle § 49 OSŘ.

Poučení

Soud musí žalovaného v předvolání poučit o důsledcích spočívajících v nedostavení se k prvnímu jednání ve věci, včetně možnosti vydání rozsudku pro zmeškání.

Návrh žalobce

Soud může rozsudek pro zmeškání vydat pouze v případě, že to žalobce soudu **navrhne**. Žalovaný by se však v žádném případě neměl spoléhat na to, že žalobce návrh zapomene vznést, nebo o možnosti navrhnout vydání rozsudku pro zmeškání neví. V praxi se totiž soudce zpravidla žalobce přímo zeptá, zda navrhuje vydání rozsudku pro zmeškání.

Uzavření smíru, konstitutivní rozhodnutí

Smír nelze schválit především v řízeních, jejichž předmětem jsou statusové otázky (typicky určení otcovství) a v řízeních, která mohou být zahájena z moci úřední (péče o nezletilé).

Konstitutivně pak soud rozhoduje v případě, kdy zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti účastníků. Tak činí například při rozhodování o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví.

V případech, ve kterých nelze uzavřít smír a v případech, kdy soud rozhoduje konstitutivně, není možné rozhodnout rozsudkem pro zmeškání.

Nezletilý

Rozsudek pro zmeškání nelze vydat ani v případě, kdy je žalovaným nezletilý, který není plně svéprávný. Splnění této podmínky se posuzuje k okamžiku zahájení řízení. To znamená, že pokud je žalovaný v době konání prvního jednání zletilý, ale v době zahájení řízení byl nezletilý, soud nemůže rozhodnout rozsudkem pro zmeškání.

Obrana proti rozsudku pro zmeškání

Proti rozsudku pro zmeškání se žalovaný může bránit dvěma způsoby, a to podáním

1. návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání (§ 153b OSŘ) a
2. odvolání proti rozsudku pro zmeškání (§ 205b OSŘ).

Přestože je v případě důvodného podání obou těchto opravných prostředků důsledek totožný – zrušení rozsudku pro zmeškání, každý z nich míří proti jiným vadám rozhodnutí. Je proto velmi důležité od sebe oba tyto instituty důsledně odlišovat, jinak se může stát, že ačkoliv jsou splněny podmínky pro zrušení rozsudku, soud jej nezruší, protože žalovaný podal nesprávný opravný prostředek.

Návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání

Návrhem na zrušení rozsudku pro zmeškání se žalovaný může domáhat zrušení rozsudku z jediného důvodu. Tím je zmeškání prvního jednání ve věci **z omluvitelných důvodů**. Takovým omluvitelným důvodem může být například **náhlá** zdravotní indispozice, **náhlé** onemocnění blízkého člena rodiny či dopravní nehoda při cestě na jednání.

Omluvitelným důvodem naopak nemůže být dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, přestože by opravdu byl důvodem, proč se žalovaný prvního jednání nemohl zúčastnit. Návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání totiž **není alternativou včasné omluvy z jednání**. Pokud žalovaný mohl předpokládat, že se jednání nebude moci zúčastnit, měl se z jednání předem omluvit, nikoliv nechat soud rozhodnout a poté se domáhat zrušení rozhodnutí.

Odvolání proti rozsudku pro zmeškání

Druhým opravným prostředkem je odvolání proti rozsudku pro zmeškání. Rozdíl oproti "běžnému"

odvolání spočívá v omezení odvolacích důvodů. Žalovaný může v odvolání proti rozsudku pro zmeškání namítat pouze (i) nesplnění podmínek řízení, (ii) věcnou nepříslušnost soudu, který rozhodoval v prvním stupni, (iii) nesprávné obsazení soudu (rozhodoval samosoudce namísto senátu), (iv) skutečnost, že rozhodoval vyloučený soudce nebo, a to nejčastěji, (v) **nesplnění podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání**. Soud přitom zkoumá napadený rozsudek ze všech těchto důvodů, bez ohledu na to, který z důvodů žalovaný v odvolání uplatnil.

Procesní postup

Návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání

Návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání může žalovaný podat nejpozději do právní moci rozsudku pro zmeškání. Návrh se podává **u soudu, který rozsudek pro zmeškání vydal a tento soud o návrhu také rozhoduje** (§ 153b odst. 4 OSŘ). Podání návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání na rozdíl od odvolání **nemá odkladný účinek**.

Soud má dvě možnosti jak o návrhu rozhodnout. Může návrhu **vyhovět a rozsudek pro zmeškání zrušit**, nebo návrh **zamítnout**. Proti rozhodnutí je přípustné odvolání (§ 201 OSŘ). Odvolání může podat nejen žalovaný jehož návrh byl zamítnut, ale i žalobce v případě, že soud návrhu na zrušení rozsudku vyhověl, ale žalobce s takovým rozhodnutím nesouhlasí. Vyhoví-li soud návrhu a rozsudek zruší, **nařídí ve věci nové jednání**.

Odvolání proti rozsudku pro zmeškání

Odvolání je třeba podat nejpozději do 15 dnů ode dne doručení rozsudku pro zmeškání, a to **u soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni** (§ 203 odst. 1 OSŘ). Odvolání však bude projednáno i když jej žalovaný podá u odvolacího soudu, nebo ústně do protokolu u jakéhokoliv nepříslušného soudu (§ 208 odst. 2 OSŘ). Lhůta pro podání odvolání však musí být vždy zachována. Odvolání **má odkladný účinek** (§ 206 odst. 1 OSŘ).

V případě, že odvolací soud shledá odvolání důvodné, **rozsudek pro zmeškání zruší a věc vrátí soudu prvního stupně** k dalšímu řízení (§ 219a odst. 1 písm. a) OSŘ). Pokud naopak dojde k závěru, že byly splněny veškeré podmínky pro vydání rozsudku pro zmeškání a rozhodnutí netrpí ani jinými vadami, **rozsudek pro zmeškání potvrdí** (§ 219 OSŘ).

Postup při podání obou opravných prostředků

Žalovanému samozřejmě nic nebrání podat jak návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání, tak odvolání. Pokud tak učiní, **nejprve rozhodne soud prvního stupně o návrhu na zrušení rozsudku a pouze v případě, že návrhu nevyhoví, rozhodne odvolací soud o odvolání**. Pokud totiž soud prvního stupně návrhu na zrušení rozsudku vyhoví a rozsudek zruší, k podanému odvolání se nepřihlíží (§ 153b odst. 5 OSŘ).

Shrnutí a doporučení

Rozsudek pro zmeškání je účinným nástrojem pro zrychlení řízení v případě, že žalovaný nejví zájem účastnit se řízení a aktivně se bránit podané žalobě. Existují však situace, kdy se žalovaný proti žalobě bránit chtěl, ale nemohl. O podané žalobě se třeba vůbec nedozvěděl, nebo mu v účasti na jednání zabránila jiná překážka. V takových případech se žalovaný může proti rozsudku pro zmeškání účinně bránit, a to hned dvěma způsoby.

Prvním z nich je **návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání**, ve kterém může žalovaný namítat, že se prvního jednání nemohl z omluvitelného důvodu zúčastnit a vydáním rozsudku pro zmeškání mu bylo

bezdůvodně upřeno právo bránit se proti podané žalobě.

Druhým je **odvolání proti rozsudku pro zmeškání**, které slouží k obraně žalovaného pro případ, že soud vydal rozsudek pro zmeškání, aniž by byly splněny zákonné předpoklady pro jeho vydání.

Lze doporučit podat **vždy oba opravné prostředky**. Má to totiž hned několik výhod. Předně se tím **zvýší šance na úspěšnou obranu**, jelikož se často dají najít důvody jak pro odvolání, tak pro návrh na zrušení rozsudku. Zároveň **se nemůže stát, že rozsudek nabyde právní moci, aniž by bylo rozhodnuto o opravném prostředku**. Taková situace totiž může nastat v případě, že je podán pouze návrh na zrušení rozsudku o zmeškání a marně uplyne lhůta pro podání odvolání (§ 159 OSŘ). V neposlední řadě může být podání pouze jednoho opravného prostředku **překážkou pro úspěšnou obranu před Ústavním soudem**, jelikož předpokladem přípustnosti ústavní stížnosti je vyčerpání všech opravných prostředků, které zákon stěžovateli poskytuje k ochraně jeho práva (§ 75 odst. 1 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

Mgr. Jan Turek,
advokátní koncipient

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Růžová 1416/17
110 00 Praha

Koliště 1912/13
602 00 Brno

tel.: +420 222 544 201

e-mail: office@dolezalpartners.com

Další články:

- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci – kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a](#)

kdy nikoliv?

- Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontrakčním právu
- Reklamáce vad stavby
- Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty
- Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví
- Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů (jednatel × společnost)